

Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova

Okruhy ke státní bakalářské zkoušce:

Okruhy ke státní bakalářské zkoušce:

Speciální pedagogika

- 1. Vymezení speciální pedagogiky jako vědního a studijního oboru, její postavení v systému věd, výzkumné zaměření a metodologie. Profilující osobnosti oboru.*
- 2. Historiografie jednotlivých podoborů speciální pedagogiky, formování cílových skupin ve speciální pedagogice, cíle a prostředky speciálně pedagogické podpory.*
- 3. Periodizace vývoje péče o postižené. Posun ve vnímání znevýhodněných jedinců a minorit. Současné mezinárodní trendy v podpoře znevýhodněných osob. Lidská práva osob se zdravotním postižením v historickém kontextu a jejich současný stav.*
- 4. Rodinný kontext postižení: postižený jedinec jako člen rodiny, rodičovství a sourozenectví ve vztahu k postiženému dítěti. Raná, respitní a paliativní péče.*
- 5. Státní politika podpory osob se zdravotním postižením. Významné právní normy a současná legislativa upravující postavení znevýhodněných osob v naší společnosti v oblasti školství, zaměstnávání a sociální politiky. Význam neziskového sektoru a činnosti nestátních neziskových organizací ve prospěch znevýhodněných minorit.*
- 6. Vzdělání jako významná komponenta života znevýhodněných osob, současná nabídka vzdělávacích možností, integrované a inkluzivní vzdělávání. Systém poradenských služeb v rámci speciálně pedagogické podpory v ČR. Role asistenta pedagoga.*
- 7. Podpora osobní autonomie a kvality života znevýhodněných osob, role sociálních služeb v tomto procesu. Pracovního uplatnění a jeho význam pro plnohodnotný život znevýhodněných osob, jejich současné postavení na trhu práce v ČR. Chráněné pracovní místo, podporované zaměstnávání.*
- 8. Současné pojetí přístupů k lidem se znevýhodněním v rámci nově přiřazených skupin speciální pedagogiky.*
- 9. Speciální pedagogika a člověk se sluchovým postižením. Historické pojetí podpory jedinců se sluchovým postižením. Definice, klasifikace a etiologie sluchového postižení a možnosti speciálně pedagogické podpory těchto osob. Specifika života člověka se sluchovým postižením v současném světě, Neslyšící jako kulturní a jazyková menšina, kochleární implantát jako kompenzační pomůcka. Komunikační systémy osob se sluchovým postižením.*

10. *Speciální pedagogika a člověk s narušenou komunikační schopností. Historické pojetí podpory jedinců s narušenou komunikační schopností. Definice, klasifikace a etiologie narušené komunikační schopnosti a možnosti speciálně pedagogické podpory těchto osob. Specifika života člověka s narušenou komunikační schopností v současném světě, alternativní formy komunikace. Alternativní a augmentativní komunikace.*
11. *Speciální pedagogika a člověk s mentálním postižením a poruchou autistického spektra. Historické pojetí podpory jedinců s mentálním postižením. Definice, klasifikace a etiologie mentálního postižení a možnosti speciálně pedagogické podpory osob s mentálním postižením a poruchou PAS. Specifika života člověka s mentálním postižením a poruchou PAS v současném světě.*
12. *Speciální pedagogika a člověk s poruchami chování. Historické pojetí podpory jedinců s poruchami chování. Definice a klasifikace poruch chování a možnosti speciálně pedagogické podpory těchto osob. Specifika života člověka s poruchami chování v současném světě, možnosti ústavní a ochranné výchovy v ČR, náhradní rodinná výchova, závislostní chování. Šikana jako speciálně pedagogický problém.*
13. *Speciální pedagogika a člověk s tělesným postižením. Historické pojetí podpory jedinců s tělesným postižením. Definice, klasifikace a etiologie tělesného postižení a zdravotního oslabení a možnosti speciálně pedagogické podpory těchto osob. Specifika života člověka s tělesným postižením v současném světě, sebeurčení a osobní nezávislost. Charakteristika mozkové obrny.*
14. *Speciální pedagogika a člověk se zrakovým postižením. Historické pojetí podpory jedinců se zrakovým postižením. Definice, klasifikace a etiologie zrakového postižení a možnosti speciálně pedagogické podpory těchto osob. Specifika života člověka se zrakovým postižením v současném světě, kompenzační pomůcky pro podporu jeho nezávislého života.*
15. *Speciální pedagogika a člověk s kombinovaným postižením. Historické pojetí podpory jedinců s kombinovaným postižením. Definice, klasifikace a etiologie kombinovaného postižení a možnosti speciálně pedagogické podpory těchto osob. Specifika života člověka s kombinovaným postižením v současném světě, lidé s hluchoslepotou, lidé s mozkovou obrnou.*

Literatura

BARTOŇOVÁ, Miroslava; VÍTKOVÁ, Marie. *Vzdělávání se zaměřením na inkluzivní didaktiku a vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole hlavního vzdělávacího proudu*. Brno: MuniPress, 2016. ISBN 978-80-210-6678-6.

ČERNÁ, Marie a kol. *Česká psychopedie: speciální pedagogika osob s mentálním postižením*. Praha: Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3071-7.

RÖDEROVÁ, Petra; NOVÁKOVÁ, Zita & KVĚTOŇOVÁ, Lea. *Oftalmopedie: Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-159-1.

JANKOVSKÝ, Jiří. *Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením: somatopedická a psychologická hlediska*. Praha: Triton, 2006. ISBN 80-7254-730-5.

KOLÁŘ, Michal. *Bolest šikanování*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-014-3.

KLENKOVÁ, Jiřina. *Logopedie*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1110-9.

KRAHULCOVÁ, Běata. *Komunikační systémy sluchově postižených*. Praha: Beakra, 2014. ISBN 80-903863-2-6.

MATĚJČEK, Zdeněk. *Rodiče a děti*. Praha: Vyšehrad, 2017. ISBN 978-80-7429-797-7.

MUŽÁKOVÁ, Monika. *Odsunutí stranou. Koexistence solidarity a nsvobody v životě člověka s mentálním postižením v totalitárním Československu*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 2020. ISBN 978-80-7603-170-8.

PŘINOSILOVÁ, Dagmar. *Diagnostika ve speciální pedagogice. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-142-3.

SLOWÍK, Josef. *Komunikace s lidmi s postižením*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-699.

SLOWÍK, Josef. *Speciální pedagogika*. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-271-0095-8.

TITZL, Boris. *Tradice, kořeny a vznik české speciální pedagogiky. Speciální pedagogika*, Praha: PedF UK, 2002, roč. 10, č. 2, s. 92-100. ISSN 1211-2720.

TITZL, Boris. *O postavení zdravotně postižených občanů ve společnosti totalitního režimu. Speciální pedagogika*. Praha: PedF UK, 2001, roč. 11, č. 3, s. 173-187. ISSN 1211-2720.

THOROVÁ, K. *Poruchy autistického spektra. Rozšířené a přepracované vydání*. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0768-9.

VÍTKOVÁ, M. *Somatopedické aspekty*. Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-134-0.

Vyhlášky a zákonné předpisy

Zákon č. 561/2004 Sb., *o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání* (Školský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 83/1990 Sb., *o sdružování občanů*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 435/2004 Sb., *o zaměstnanosti*, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 108/2006 Sb., *o sociálních službách*, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 27/2016 Sb., *o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků*, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 72/2005 Sb., *o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních*, ve znění pozdějších předpisů.

Úmluva o právech osob se zdravotním postižením (2006).

Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025.